

SAOPŠTENJE NAKON KONFERENCIJE:

Dana 15.09.2017. godine u EU info centru, održana je konferencija povodom završetka IPA 2013 nacionalnog i IPA 2014 višekorisničkog projekta koje je podržala Evropska Komisija, a koji su doprinjeli razvoju Zavoda za statistiku u procesu evropskih integracija.

Konferencija je održana sa ciljem prezentovanja rezultata koje je Zavod za statistiku ostvario u periodu oktobar 2015. – avgust 2017. godine, a koji su ostvareni u oblasti makroekonomskih statistika, statistike poljoprivrede i poslovnih statistika, socijalne statistike i statistike nauke i istraživanja.

Konferenciju su otvorili direktorica Zavoda za statistiku, dr Gordana Radojević, ministar evropskih poslova, mr Aleksandar Andrija Pejovic i visoki predstavnik Delegacije Evropske Unije u Crnoj Gori, gospodin Hermann Spitz, šef Sektora za saradnju.

Direktorica Zavoda za statistiku pozdravila je prisutne izrazivši zadovoljstvo povodom organizovane konferencije, povodom završetka IPA 2013 nacionalnog i IPA 2014 višekorisničkog projekta, pomoću kojih je Zavod za statistiku uspio da unaprijedi sve oblasti zvanične statistike i time postigne zavidan nivo kvaliteta približavajući se potpunoj harmonizaciji sa EU standardima. Ona je istakla da je realizovano preko 30 različitih aktivnosti pri čemu je cjelokupan kadar koji se bavi proizvodnjom zvanične statistike unaprijedio svoje expertsko znanje u oblasti makroekonomskih statistika, statistike poljoprivrede i poslovnih statistika, socijalne statistike i statistike nauke i istraživanja. Kao poseban doprinos ispunjenju završnih mjerila poglavlja 18. Statistika, direktorica Radojević izdvojila je sledeće rezultate. Povećanu dostupnost podataka unapređenjem i uvođenjem novih istraživanja o gotovo svim privrednim djelatnostima koje značajno učestvuju u BDP-u. Pored biznis istraživanja, unaprijeđena su i istraživanja koja prate tržište rada, inflaciju, istraživanje i razvoj. Posbna pažnja posvećena je i istraživanjima koja prate kvalitet života građana u skladu sa EU metodologijama. Navodeći osnovne rezultate, istakla je da je navedeno samo početni input na ispunjenju prvog završnog mjerila koji se odnosi na dostavljanje ključnih tabela nacionalnih računa.

Gospodin Hermann Spitz, izrazio je zadovoljstvo povodom održavanja konferencije ovog tipa po prvi put kada je u pitanju zvanična statistika i ujedno naglasio krucijalni značaj koji ona ima za proces evropskih integracija. Pohvaljen je napredak Zavoda za statistiku uz očekivanja da se trend napretka nastavi, posebno u implementaciji narednog Popisa stanovništva 2021. godine i uspostavljanja Adresnog registra gdje se očekuje puna podrška Vlade Crne Gore. Navodeći Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike i pravnu osnovu na kojoj počiva rad Zavoda za statistiku kao najbolji u regionu, gospodin Spitz je uputio čestitke Crnoj Gori, prvoj zemlji kandidatu koja je pokrenula potpisivanje Izjave o posvećenosti povjerenju u zvaničnu statistiku, čime će se zvaničnoj statistici garantovati profesionalna nezavisnost i time obezbijediti veće povjerenje. Gospodin Spitz je izrazio zabrinutost povodom neadekvatno riješenog pitanja poslovnog prostora i nedovoljnog kadra Zavoda za statistiku koji bi mogao

odgovoriti obavezama pregovaračkog procesa, navodeći ih kao moguće razloge za stagnaciju u daljem razvoju.

Ministar evropskih poslova Aleksandar Andrija Pejović je ukazao na značaj zvanične statistike za proces pristupanja Crne Gore EU istakavši da gotovo ne postoji pregovaračko poglavlje kojem ona nije potrebna. On je poručio da je statistika bitan segment finansijske politike kada je riječ o unapređenju finansijskih računa i implementaciji metodologije Evropskog računovodstvenog sistema ESA 10, kao i da je u oblasti poljoprivrede statistika ključna za razvoj poljoprivrednog registra, podataka o pesticidima i morskoj ribi.

“Na bazi podataka koje proizvede zvanična statistika će se mjeriti napredak u svim oblastima pregovaračkog procesa, ali i određivati finansijske obaveze naše zemlje prema EU, kao i finansijske obaveze EU prema nama. Osim toga, dobri statistički podaci su od izuzetnog značaja prilikom mjerenja učinka projekata koje ćemo nakon članstva finansirati sredstvima Evropskih strukturnih i investicijskih fondova”, poručio je ministar.

On je izrazio očekivanje da će uspješno sprovedeni projekti pomoći Zavodu za statistiku u usklađivanju službene statistike s evropskim standardima i metodologijama što, kako je rekao, vodi ostvarenju osnovnog cilja pregovora u poglavlju 18.

'Vodjenje pregovora je kao pilotiranje avionom koje zavisi od cijelog niza veoma naprednih i složenih instrumenata. Jedan od takvih, neophodno potrebnih preciznih instrumenata navigacije je statistika. Od nje zavisi kako i koliko ćemo uspješno upravljati ovim najvažnijim procesom za Crnu Goru', poručio je ministar Pejović.

Govornici na Konferenciji su bili i:

- mr Branka Šušić Radovanović, pomoćnica direktorice za sektor za makroekonomske statistike, nacionalne račune i cijene,
- mr Jelena Zvizdojević, pomoćnica direktorice za sektor statistike poljoprivrede, ribarstva, poslovnih statistika, životne sredine i šumarstva,
- mr Vuk Čađenović, pomoćnik direktorice za sektor socijalnih statistika i demografije,
- mr Jelena Marković, Koordinator višekorisničkog projekta IPA 2014,
- mr Majda Savićević, Koordinator nacionalnog projekta IPA 2013 ,
- Clementina Ivan Ungureanu, ključni expert u nacionalnom projektu IPA 2013,
- mr Branka Žižić, Samostalni savjetnik I, Ministarstvo nauke.

Ključni rezultati ostvareni u oblasti makroekonmskih statistika su:

- Pripremljen detaljan opis izvora i metoda (GNI Inventory) u skladu sa konceptnom ESA 2010,
- Unaprijeđene tabele ponude i upotrebe,
- Unaprijeđena statistika državnih finansija, klasifikacijom institucionalnih jedinica u državnom sektoru po ESA 2010 metodologiji,

- Uspostavljen model za procjenu neobuhvaćene ekonomije za legalni i nelegalni dio,
- Unaprijeđena metodologija pariteta kupovne moći,
- Experimentalno obračunat harmonizovani indeks potrošačkih cijena,
- Postavljen model za obračun indeksa tržišnih cijena kuća i stanova,
- Unaprijeđena statistika spoljne trgovine robama, po fakturnoj vrijednosti po valutama i karakteristikama preduzeća.

Ključni rezultati ostvareni u oblasti statistike poljoprivrede i poslovnih statistika su:

- Unaprijeđena struktura i sadržaj Registra poljoprivrednih gazdinstava,
- Sprovedeno pilot istraživanje o strukturi poljoprivrednih gazdinstava,
- Sprovedeno pilot istraživanje o statistici biljne proizvodnje,
- Unaprijeđena metodologija statistike stočarstva,
- Uspostavljeni ekonomski računi u poljoprivredi,
- Revidirana metodologija proizvodnje statistike šumarstva,
- Unaprijeđena metodologija statistike otpada,
- Unaprijeđena metodologija statistike usluga,
- Obračunati indeksi proizvođačkih cijena za vazdušni saobraćaj i poštanske usluge,
- Obračunat indeks cijena u oblasti građevinarstva,
- Pripremljen Izvještaj o kvalitetu za istraživanje trgovine na malo,
- Obračunat indeks industrijskog prometa,
- Unaprijeđena metodologija o teretnom drumskom saobraćaju,
- Kreirani svi instrumenti za sprovođenje istraživanja o nacionalnom turizmu.

Ključni rezultati u oblasti socijalnih statistika su:

- Kreirana Strategija sprovođenja registarskog Popisa stanovništva,
- Pripremljen koncept o uspostavljanju Adresnog registra u cilju stvaranja preduslova za registarski Popis,
- Uspostavljeno i realizovano ESSPROS istraživanje,
- Unaprijeđena metodologija EU-SILC istraživanja,
- Kreirane strategije za implementaciju novih metoda prikupljanja podataka,
- Unaprijeđena metodologija uzorkovanja za istraživanje o radnoj snazi,
- Uvedene nove tehnike uzorkovanja,
- Uvedena DEGURBA klasifikacija i GRID statistika,
- U potpunosti usklađena metodologija istraživanja o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija,
- Implementirana nova istraživanja na web portalu,
- Uspostavljen sistem za proizvodnju statistike nauke i istraživanja,
- Kreirani svi instrumenti za realizaciju istraživanja statistike inovacija.

Konferencija je bila otvorena za medije, a njoj su prisustvovali i visoki predstavnici domaćih i međunarodnih institucija, kao i nevladinih organizacija. Konferenciju je zatvorila direktorica Zavoda za statistiku, dr Gordana Radojević, izrazivši potpunu posvećenost daljem unapređenju zvanične statistike i jačanju saradnje sa domaćim i međunarodnim institucijama. Složivši se sa gospodinom Spitzom, visokim predstavnikom Evropske Delegacije u Crnoj Gori, ključni izazov za Crnu Goru jeste i biće u narednom periodu nužnost povećanja broja zaposlenih i trajno obezbjeđivanje adekvatnog poslovnog prostora za Zavod za statistiku.